

Hallituksen toimintakertomus 2015

Fennovoima Oy:n tavoitteena on rakentaa Suomeen uusi ydinvoimalaitos ja tuottaa osakkailleen kohtuuhintaista sähköä. Fennovoima toimii Mankala-periaatteella, jolloin yhtiön osakkaat saavat ydinvoimalan tuottaman sähkön käyttöönsä omakustannushintaan omistusosuksiensa suhteessa. Osakkaat vastaavat yhtiöjärjestykseen ja osakassopimukseen kirjatuilla tavoilla ydinvoiman tuotannosta Fennovoimalle aiheutuvista kustannuksista.

Fennovoimalla on toimistot Helsingissä ja Pyhäjoella.

Konsernirakenne

Fennovoima Oy:n omistavat Voimaosakeyhtiö SF (66 %) ja RAOS Voima Oy (34 %). Fennovoima Oy kuuluu Voimaosakeyhtiö SF-konserniin. Fennovoima Oy on perustanut Venäjälle tytäryhtiön OOO Fennovoima Rus, joka on rekisteröity Pietariin marraskuussa. Tytäryhtiön toiminta liittyy Venäjältä hankittavien toimitusten valvontaan ja yhtiön ensimmäiset työntekijät aloittavat Pietarissa vuoden 2016 alkupuolella.

Hallinto ja johto

Fennovoiman varsinainen yhtiökokous pidettiin 24.3.2015. Yhtiökokous valitsi hallituksen varsinaisiksi jäseniksi Juhani Pitkälän (puheenjohtaja), Anastasia Zoteevan (varapuheenjohtaja), Esa Lagerin, Juha Mäkitalon, Seppo Siljaman, Stefan Storholmin ja Henri Proglion, jonka on korvannut Nikita Konstantinov marraskuussa tehdyn erillisen päätöksen mukaisesti.

Yhtiöllä on seuraavat hallituksen nimeämät komiteat: Nuclear Safety Committee, Project Execution Committee, Finance Committee ja Nomination and Remuneration Committee.

Yhtiön toimitusjohtajana on tilikauden 2015 ajan toiminut Toni Hemminki.

Yhtiön tilintarkastajana on toiminut KHT-yhteisö PricewaterhouseCoopers Oy, päävastuullisena tarkastajanaan KHT Juha Tuomala.

Osakkeet ja osakeannit

Yhtiöllä on kaksi osakesarjaa: A-osakkeita on 1056 kpl ja B-osakkeita 544 kpl. Kaikki osakkeet ovat tasavertaisia äänivallan suhteen.

Tilikauden aikana omistajat ovat sijoittaneet sijoitetun vapaan oman pääoman (SVOP) rahastoon 99,6 miljoonaa euroa. Lisäksi hallitus teki joulukuussa päätöksen 30,8 miljoonan euron SVOP-sijoituksesta, joka maksetaan yhtiölle vuoden 2016 puolella.

Henkilöstö

Keskimääräinen henkilömäärä tilikauden aikana oli 175 (98 vuonna 2014; 78 vuonna 2013). Kokonaispalkkakustannukset olivat yhteensä 13,4 miljoonaa euroa (8,2 milj. eur vuonna 2014; 7,4 milj. eur vuonna 2013).

Fennovoima Oy:n taloudellinen asema

Fennovoima Oy:llä ei ollut liikevaihtoa vuonna 2015. Tilikauden tappio oli 5,0 miljoonaa euroa (4,6 milj. eur vuonna 2014; 2,6 milj. eur vuonna 2013). Taseen loppusumma oli 1 194 miljoonaa euroa (152,0 milj. eur vuonna 2014; 67,6 milj. eur vuonna 2013) ja omavaraisuusaste 19,3 % (87,0 % vuonna 2014; 87,8 % vuonna 2013). Yhtiöllä on 920,5 miljoonaa euroa pitkäaikaista vierasta pääomaa. Pitkäaikaista lainaa vastaava euromäärä on maksettu korollisena ennakkona yhtiön laitostoimittajalle RAOS Project Oy:lle.

Yhtiön maksuvalmius on hyvä.

Hallitus esittää, että tulos siirretään voitto- ja tappiutilille eikä osinkoa jaeta.

Olellaiset tapahtumat tilikauden 2015 aikana

Fennovoima on kehittänyt voimakkaasti organisaatiotaan ja johtamisjärjestelmäänsä tukemaan ydinvoimalaitos-hanketta ja sen toteutusta. Vuoden aikana yhtiö on rekrytoinut noin 100 uutta työntekijää ja yhtiön henkilöstömäärä oli vuoden lopussa 215.

Vuoden alussa Fennovoima ja JSC Rusatom Energo International (REIN, aikaisemmin JSC Rusatom Overseas) sopivat laitostoimitussopimuksen siirrosta REINin suomalaiselle tytäryhtiölle RAOS Project Oy:lle, joka nyt vastaa laitostoimituksesta Suomessa. Huhtikuussa Fennovoima nosti ensimmäisen erän, n. 920 miljoonaa euroa, hankkeelle Venäjän valtion hyvinvointirahastosta myönnetystä pitkäaikaisesta rahoituksesta. Fennovoimalle kyseinen rahoitus tulee REINin myöntämänä osakslainana.

Keväällä suorittamiensa auditointien jälkeen Fennovoima vahvisti laitostoimittajan valitsevat pääalihankkijat Hanhikivi 1 -projektiin. Pääurakoitsijaksi valittu Titan-2 vastaa muun muassa työmaan valmistelevista töistä, maa- ja vesirakentamisesta, reaktori- ja turbiinisarekkeen rakentamisesta, materiaaleista, komponenteista, automaatio- ja asennustöistä. Titan-2:n lisäksi vahvistettiin kolme muuta alihankkijaa, jotka ovat Hidropress, Atomenergomas ja Atomproekt. Nämä kaikki kolme kuuluvat Rosatom-konserniin.

Kesäkuun 30. päivänä Fennovoima jätti työ- ja elinkeinoministeriölle Hanhikivi 1 -ydinvoimalan rakentamislupahakemuksen. Ydinenergialain mukaisessa hakemuksessa kuvataan muun muassa valittu laitospaikka, laitostyyppi, tärkeimmät turvallisuusjärjestelmät, ydinjätehuolto, rahoitus sekä yhtiön organisaatio. Rakentamislupahakemuksen lisäksi Fennovoima toimittaa vaiheistetusti seuraavan parin vuoden aikana laajan turvallisuusaineiston viranomais-arviointia varten. Säteilyturvakeskuksen myönteinen turvallisuusarvio on edellytys rakentamisluvan saamiselle.

Fennovoiman kotimainen omistus vahvistui 65,1 prosenttiin elokuussa, kun Fortum Oyj, Outokumpu Oyj ja SRV Yhtiöt Oyj ilmoittivat sopineensa Voimaosakeyhtiö SF:n kanssa uusista rahoitussitoumuksista. Näiden uusien rahoitussitoumusten myötä hankkeen kotimainen omistusosuus täyttää valtioneuvoston ja eduskunnan asettaman kotimaisuusehdon.

Laitospaikalla jatkettiin valmistelevia töitä. Kun työmaa-alueen puuston hakkuutyöt saatiin keväällä päätökseen, käynnistyivät mittavat infrastruktuurin rakennustyöt ja työmaa-alue aidattiin. Sopimus kantaverkkoliitynnän suunnittelemisesta allekirjoitettiin Fennovoiman ja Fingrid Oy:n välillä syyskuussa.

Fennovoima vastaanotti ensimmäisen urakan Hanhikiven niemellä lokakuussa, kun voimalaitosalueen ja valtatie 8:n liittävä Hanhikiventie valmistui. Myös maanhankinta saatiin päätökseen syksyllä, ja Fennovoima omistaa nyt kaikki hankkeen edellyttämät maa-alueet. Yhteensä maa- ja vesialueita on Fennovoiman omistuksessa noin 555 hehtaaria. Luvattoman liikkumisen työmaa-alueella kieltävä asetus liikkumis- ja oleskelurajoituksesta Hanhikiven niemellä astui voimaan marraskuun lopussa.

Vesialueilla hankkeen valmistelut etenivät suunnitellusti, kun Fennovoimalle myönnettiin heinäkuussa kaksi töiden aloittamisen mahdollistavaa vesilupaa, toinen ydinvoimalaitoksen sataman ja jäähdytysveden ottorakenteiden rakentamista sekä meriväylän ruoppaamista varten ja toinen lupa ruoppausmassojen meriläjitystä varten. Satama-altaan ruoppaukset toteutettiin loppuvuodesta.

Valmistelevien töiden käynnistymisen myötä hankkeen kannatus on vahvistunut entisestään Pyhäjoella ja sen ympäristökunnissa. Joulukuussa 2015 teetetyin mielipidemittauksen mukaan 68 prosenttia (66 % vuonna 2014) pyhäjokisista kannattaa Hanhikivi 1 -hanketta. Yhteenlaskettuna Pyhäjoen ja sen naapurikuntien Kalajoen, Merijärven, Oulaisten ja Raahen asukkaista 66 prosenttia (61 % vuonna 2014) suhtautuu hankkeeseen myönteisesti.

Tutkimus- ja kehitystoiminta

Fennovoiman tutkimus- ja kehitystoiminta liittyy kiinteästi Hanhikivi 1 -hankkeen suunnitteluun ja toteutukseen.

Lisäksi yhtiö on maksanut tilivuoden aikana 0,8 miljoonaa euroa valtion ydinjätehuoltorahastoon. Kyseinen lakisääteinen maksu käytetään ydinturvallisuuteen ja ydinjätehuoltoon liittyviin tutkimushankkeisiin.

Ympäristöasiat

Fennovoimalla on voimassa oleva ympäristöpolitiikka. Vuoden 2015 aikana rakennustyömaan ympäristöjärjestelmää kehitettiin ja laadittiin muun muassa ympäristökäsikirja sekä työmaan tarvitsemat ohjeet.

Yhtiöllä on vireillä ydinvoimalaitoksen toimintaa koskeva ympäristölupahakemus, jota täydennettiin syksyllä 2015. Fennovoima sai heinäkuussa 2015 vesilain mukaiset luvat jäähdytysveden ottorakenteen, satama-altaan ja meriväylän toteuttamiseksi sekä meriläjitykselle. Ympäristömenot liittyen tutkimuksiin ja lupahakemuksiin olivat yhteensä 0,5 miljoonaa euroa (0,7 milj. eur vuonna 2014).

Merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät

Yhtiön riskienhallinnan tavoitteena on tukea toiminnalle asetettujen tavoitteiden saavuttamista sekä ehkäistä toimintaan kohdistuvia kielteisiä vaikutuksia tunnistamalla riskit mahdollisimman varhaisessa vaiheessa sekä tekemällä aktiivisesti korjaavia ja ennaltaehkäiseviä toimenpiteitä. Koko Fennovoiman organisaatio osallistuu riskienhallintaan, jota kuitenkin koordinoidaan keskitetysti. Tämä mahdollistaa, että organisaation käytössä on kutakin aihealuetta koskeva paras riskienhallinnan asiantuntemus ja osaaminen sekä systemaattiset menetelmät ja käytännöt. Koska laitostoimittaja kantaa merkittävän osa projektin riskeistä, Fennovoima kontrolloi, että laitostoimittajan riskienhallintaa johdetaan Fennovoiman asettamien vaatimusten mukaisesti. Fennovoiman riskit jaotellaan kolmeen pääryhmään, jotka ovat i) strategiset, ii) taloudelliset sekä iii) operatiiviset ja turvallisuutta koskevat riskit.

Merkittävimmät taloudelliset riskit ydinvoimalaitoksen kehitys- ja rakentamisvaiheessa liittyvät hankkeen kustannusarvion ylittymiseen, vieraan pääoman saatavuuteen ja hintaan sekä voimalaitoksen käyttöönoton viivästymiseen.

Fennovoima on suojautunut kustannusylitykseen johtavilta riskeiltä perustamalla oman hankintansa kiinteähintaisiin sopimusmalleihin. Yhtiöllä on kiinteähintainen, avaimet käteen-sopimus RAOS Project Oy:n (laitostoimittaja) kanssa koskien Hanhikivi 1 -ydinvoimalan suunnittelua, toteutusta ja käyttöönottoa. Laitostoimittaja vastaa laajasta toimituskokonaisuudesta, jonka rajapinnat Fennovoiman vastuulla oleviin töihin ovat rajoitetut. Fennovoiman vastuulla olevat työt liittyvät etupäässä laitospaikan valmisteluun.

Vieraan pääoman saatavuudella ja hinnalla on tyypillisesti merkittävä vaikutus ydinvoimahankkeiden taloudelliseen kannattavuuteen. REIN, joka on tytäryhtiöidensä kautta laitostoimittaja ja yhtiön merkittävä vähemmistöomistaja, on osakassopimuksen mukaisesti sitoutunut hankkimaan projektin rakennusvaiheessa tarvittavan velkarahoituksen. REINin esittämien suunnitelmien mukaan pääosa hankkeen velkarahoituksesta on tulossa Venäjältä, ja huhtikuussa 2015 Fennovoima allekirjoitti REINin kanssa enimmäismäärältään 2,4 miljardin euron pitkäaikaisen lainasopimuksen. Alhainen öljyn hinta, ruplan arvon heikentyminen ja taloudelliset sanktiot voivat kuitenkin vaikuttaa niin Venäjän valtion kuin venäläisten rahoituslaitostenkin kykyyn rahoittaa hanketta tavoitteeksi asetetulla korkotasolla. Ruplan heikentymisestä johtuen on tiedossa, että edellä mainitun lainasopimuksen euromääräistä maksimia ei tulla täysin saavuttamaan.

Voimalaitoksen käyttöönoton viivästymiseen vaikuttavat merkittävimmät riskit liittyvät rakentamislupahakemuksen sekä varsinaisen rakentamisvaiheen etenemiseen. Fennovoima on havainnut RAOS Projectin toimintoihin, organisointumiseen, resursseihin ja alihankintaketjuun liittyviä riskejä, jotka toteutuessaan voivat viivästyttää kokonaisaikataulua. Yhtiö on varautunut rakentamislupahakemukseen liittyviin riskeihin avustamalla laitostoimittajaa lisensointidokumentaation valmistelussa sekä kehittämällä menettelytapojaan ja henkilöstöään. Lisäksi Fennovoima on ottanut käyttöön alihankintaketjun arviointi- ja hyväksyntämenettelyt osaksi toimitusketjun riskienhallintaa.

Olenaiset tapahtumat tilikauden päättymisen jälkeen

Tilikauden päättymisen jälkeen yhtiöllä ei ole ollut olennaisia tapahtumia.

Näkymät vuodelle 2016

Laitoksen suunnittelu- ja valmistelutyöt ovat käynnissä yhdessä laitostoimittajan kanssa. Laitospaikkaa valmistelevia maanrakennustöitä jatketaan ja varsinaista voimalaitostoimintaa palvelevien tukirakennusten rakentaminen laitosalueella aloitetaan vuonna 2016.

Yhtiön ei odoteta tekevän liikevaihtoa lähivuosina, ja näin ollen toiminta arvioidaan tappiolliseksi.